

DR ARCH. RAFAL BARYCZ

DR ARCH. PAWEŁ SARAMOWICZ

BIURO ARCHITEKTONICZNE BARYCZ I SARAMOWICZ

FOTOGRAFIE Z ARCHIWUM BIURA ARCHITEKTONICZNEGO BARYCZ I SARAMOWICZ:

BARTOSZ MAKOWSKI, TOMASZ ZAKRZEWSKI

Architektura przyszłości

Myślenie w kategoriach modernizmu tożsamościowego przewija się w twórczości Biura Architektonicznego Barycza i Saramowicza w wielu postaciach. Obejmuje poszukiwania związane z odkrywaniem w nowoczesnej odstonie materiałów od stuleci zakorzenionych w naszej tradycji budowlanej, jak i uwspółcześnionym wykorzystaniem archetypów formalnych oraz rudymentów, obecnych w wielu miejscach naszej kultury. Zakorzeniona architektura tożsamościowa korzysta przy tym z cudownych możliwości, jakie sugeruje dzisiejsza nauka i technika.

Konsekwencją masowej produkcji dóbr, umasowienia kultury symbolicznej i komercjalizacji świata stała się homogenizacja architektury, która kiedyś była dobrodziejstwem, a dziś przestaje podobać się społeczeństwu. Każdy rozwinięty naród chce zaznaczyć swą odrębność. BIURO ARCHITEKTONICZNE BARYCZ I SARAMOWICZ posiada zdecydowaną wizję kształtu współczesnej architektury. Architektura nowoczesnej Polski, obchodzącej stulecie niepodległości, w XXI wieku musi być awangardowa i hipernowoczesna, a przy tym odrębna, nie naśladowcza, lecz czerpiąca z własnej historii i tradycji. Wyrasta bowiem z kultury w relacji do niej budując swą tożsamość.

TECHNOLOGIE PRZYSZŁOŚCI

Zakorzeniona architektura tożsamościowa, tak jak ją rozumiemy, korzysta z cudownych możliwości, jakie sugeruje dzisiejsza nauka i technika. To między innymi przemysłowe rozwiązania elewacyjne, obejmujące na przykład produkty z wysokoprzetworzonego drewna fasadowego, nowoczesnej cegły klinkierowej; Sichtbeton znany od heroicznych czasów modernizmu, a wciąż uznawany za skrajnie odpowiedzialny w wykonaniu, często formowany przy użyciu elastycznych matryc wielokrotnego użycia do fakturowania betonu. Obszerne szklenia, zwłaszcza w systemach panoramicznych, wąskoprofilowych, dają sposobność pełnej integracji budynku z naturą i krajobrazem. Wśród rozwiązań posadzkarskich i nawierzchniowych wspomnimy o innowacyjnych deskach kompozytowych stworzonych w oparciu o ideę hybrydy, a powstających dzięki technologii koekstruzji. Zachowując piękno naturalnego drewna, są odporne na wilgoć oraz inne czynniki środowiska, cechuje je antypoślizgowość i nie wymagają skomplikowanej pielęgnacji.

Automatyka budynkowa to nowy krok na polu modernistycznej z gruntu idei, by budynki były obecne w czasoprzestrzeni, albowiem te inteligentne rozwiązania pozwalają nimi zarządzać. Nieograniczona wprost paleta hipernowoczesnych propozycji oferuje systemy sterowania temperaturą i klimatyzacją, światłem i scenami świetlnymi, dostępem, ruchem i brise-soleil, wszelkimi instalacjami, w tym audiofonicznymi i teletechnicznymi. Inteligentny dom może stawiać na różne, odnawialne źródła energii i być nawet zeroenergetycznym.

Myślenie w kategoriach modernizmu tożsamościowego przewija się w twórczości Biura Architektonicznego Barycza i Saramowicza w wielu postaciach. Egzemplifikacją zaś takiego postrzegania zadań dzisiejszej architektury i stosunku do przestrzeni są THE CONCRETE i NOWOCZESNY DWÓR POLSKI.

MODERNIZACJA PRZESTRZENI PRZY ZACHOWANIU AUTONOMII I ORYGINALNOŚCI JEST PODSTAWOWYM ZADANIEM POLSKIEJ MYŚLI ARCHITEKTONICZNEJ W ZMIENIAJĄCYM SIĘ ŚWIECIE.

**DO BUDOWY THE CONCRETE
UŻYTO PONAD 600 TON
BETONU ARCHITEKTONICZNEGO.**

THE CONCRETE

Leżący u wrót Warszawy, tonący w sosnowym borze, piękny Iza-belin, ulokowany jako enklawa w Kampinoskim Parku Narodowym, stał się miejscem wybudowania THE CONCRETE.

Projekt budynku wpisuje się w nurt głębokiego kontekstualizmu w architekturze. Szukając pomysłu na doskonale wtopienie go w krajobraz, określany przez potężny las sosnowy, zwrócono się ku sposobowi rozplanowania willi, a następnie ku jej powłoce. Rezydencja z betonu licowego jest wymagająca w odbiorze, nakierowana na zasytanie przestrzeni w głąb, skupiona na swoim wnętrzu. Jest to budynek skrojony dla wybitnie wyrobionego odbiorcy.

Istota innowacyjności budynku bierze się m.in. stąd, że bardzo bogaty program użytkowy mógł implikować rozległe, wieloskrzydłowe założenie, a stało się dokładnie odwrotnie. Pokazny program funkcjonalny został zamknięty w prawie kwadratowym obrysie, z wydrążonymi przestrzeniami atrium, jadalni letniej oraz portyku wejściowego. Dom zaprojektowano na silnym geometrycznie planie kwadratu, którego kształt wyznacza symboliczny, obronny mur. Archetypiczny mur był budowany z kamienia. Tu posłużono się jego współczesnym odpowiednikiem, czyli surowym betonem z organicznymi odciskami deskowania. Beton, jako tworzywo muru, nadaje podobny do kamienia, silny charakter jego formie i jest jednocześnie językiem współ-

czesnej architektury.

Natura jest tu zarówno natchnieniem, jak i wzorem, a w pewnym sensie również twórcywem. Zaprojektowano budynek, który w warstwie semantycznej i funkcjonalnej ma być doskonałym architektonicznym lustrem, w którym odbije się genius loci. Użyto architektonicznego betonu licowego o naturalnym odcisku deskowania, który został podbarwiony w masie przy użyciu sproszkowanej ochry na kolor sosnowej kory. Wyższa kondygnacja została obłożona eleganckimi panelami z wysokopretworzonego drewna. Taka kompozycja materiałowa podkreśliła tożsamość miejsca.

THE CONCRETE jest m.in. laureatem TopBuildera 2018. W tym samym roku został nominowany do Archdaily Building of the Year Awards 2018, jak i otrzymał tytuł laureata konkursu Polski Cement w Architekturze. Niemiecka telewizja Deutsche Welle nakręciła o nim film dokumentalny.

Użyto tu ponad 600 ton betonu architektonicznego, co podobno jest największym zastosowaniem tego kreatywnego surowca w europejskiej architekturze mieszkaniowej. Dzięki oblaniu sporego budynku betonem licowym, powstała jednolita powłoka budowli, co w połączeniu z pozbawieniem go zbędnych ozdób, przynosi nowoczesną sylwetkę o niezwyklej sile oddziaływania.

NOWOCZESNY DWÓR POLSKI

Dwór to arcyważne dla polskiej tożsamości zjawisko. Przez setki lat dwory były charakterystycznym elementem naszego krajobrazu, depozytariuszem historii i kultury, ośrodkami ziemiańskiego etosu i obyczajów, kultywowania tradycji narodowych oraz walki o polskość.

Willa jest położona w Grębynicach koło Krakowa, nad Doliną Prądnika i eksklawą Ojcowskiego Parku Narodowego, ze stanowiskiem światowego endemitu, jakim jest brzoza ojcowska (*Betula pendula* var. *ojcoviensis*). Lokalizacja ma ważny aspekt historyczny i kulturowy. Nieopodal znajduje się zamek w Korzkwi, dawna warownia rycerska o historii sięgającej XIV wieku. Znaczenie pobliskiego Ojcowa jako popularnego uzdrowiska, ale i ośrodka odrodzenia narodowego na rubieżach ówczesnego zaboru rosyjskiego, u początków ubiegłego stulecia było nie do przecenienia. Stąd willi w Grębynicach nadano formę będącą daleką, intelektualną transpozycją masywnego archetypu polskiego dworu. Archetypowy wyraz budynku i pewna symetria kompozycji, z wysuniętymi po bokach fragmentami bryły, przywołują kształt polskiego dworu, z gankiem i alkierzami.

Poziom główny NOWOCZESNEGO DWORU POLSKIEGO składa się z otwartej przestrzeni pobytu dziennego, której nie dzielą ściany działowe, lecz kierunkują projektowane meble, przepierzenia i różnice wysokości. Strefie dziennej od strony południowej na całej jej długości towarzyszy taras, zapewniający rozległy widok na daleki krajobraz. Jest on imponujący. Widzimy stąd Kraków, w dalszym planie Pogórze i Beskidy, a w pogodne dni nawet Tatry.

NOWOCZESNY DWÓR POLSKI jest laureatem m.in. TopBuildera 2019, w tym roku otrzymał też nominację do Archdaily Building of the Year Awards 2019. Abstrakcyjna fizjonomia willi została zwielokrotniona poprzez jej materiałową definicję. Ze spiekami kwarcowym, o wertykalnym rysunku drewna szalunkowego, koresponduje kamienna okładzina z łamanego, jurajskiego wapienia. Wykorzystano tu lokalny kamień wapienny z kamieniołomu w Ulinie koło Skały, taki, z którego zbudowane są jurajskie ostańce, jak pobliskie Igła Deotymy i Maczuga Herkulesa, tworzące niepowtarzalny pejzaż przyrodniczy tych okolic.

**ABSTRAKCYJNA
FIZJONOMIA NOWOCZESNEGO
DWORU POLSKIEGO ZOSTAŁA
ZWIELOKROTNIONA POPRZEZ
JEJ MATERIAŁOWĄ DEFINICJĘ.**

POST SCRIPTUM

Modernizacja przestrzeni, przy zachowaniu autonomii i oryginalności, jest podstawowym zadaniem polskiej myśli architektonicznej w zmieniającym się świecie. Należy próbować dążyć do tego, by architektura była niczym muzyka Fryderyka Chopina i Karola Szymanowskiego – szczytowym osiągnięciem w wymiarze uniwersalnym, a przy tym naznaczonym oryginalnym, rodzimym piętnem.

Naszą filozofię projektowania próbujemy zamknąć w maksymie Augustyna z Hippony o tym, że „piękno jest blaskiem prawdy”, co w architekturze wyraża się w celowości i właściwym odczytaniu potrzeby społecznej. Dobrze zaplanowana budowla będzie prawdziwym ogniskiem pełnym szczęśliwych ludzi. Oazą lepszego życia, która przywraca godność jednostce. Niezależnie od tego, czy zbudujemy budynek z kamienia, betonu licowego, wysokoprzetworzonych membran czy prostej dranicy, zawsze prawdziwym podmiotem architektury jest człowiek i jego psychofizyczne potrzeby, a przyszłością świata jest architektura. ■

